

PIRMSSKOLĀ

TRĪSGADNIEKA KRĪZE

Apģērbs

*Pētniecības paņēmieni
matemātikas rotaļās*

*Drošība
uz ielas*

Rudens kaleidoskops

Rudens gadatirgus

Latvijas dzimšanas diena

Mājdzīvnieki

**PLAKANĀS PĒDAS PROFILAKSES
VINGRINĀJUMI PIRMSSKOLĀ**

**Papīra neparastās
pārvērtības**

4 NUMURA TĒMA

Trīsgadnieka krīze. Bērniem trešā gada krīze ir robeža starp agro un pirmsskolas bērnību. Tas ir viens no grūtākajiem periodiem bērna dzīvē. Psihologijas zinātņu doktors Daņils Elkoņins norādījis, ka šī bērniem ir sava es izcelšanas krīze. Kā kustīgs spēks tā virza bērna izaugsmi. Trīs gadu vecumā pieaug bērna pastāvība, aktivitāte un emocionalitāte.

6 IESPĒJAS

Pētniecības paņēmieni matemātikas rotaļās. Arī rotaļās var būt pētniecības paņēmieni, veidojot bērnu matemātiskos priekšstatus pirmsskolā. Latvijas Universitātes *Pedagoģijas*, psiholoģijas un mākslas fakultātes Pedagoģijas nodaļas vadītāja profesore, *Dr. paed.* Rudīte Andersone par šo tēmu vada kursus. Savukārt *Pirmskolā* uzrunā R. Andersoni, lai atspoguļotu galvenos temata aspektus.

8 NODARBĪBA

Integrētās nodarbības scenārijs sagatavošanas grupā *Rudens kaleidoskops*. Nodarbības mērķis: veidot bērniem iemaņas saskatīt rudens krāsu un skaņu daudzveidību dabā.

11 PASĀKUMS

Pasākuma scenārijs *Rudens gadatirgus*. Vecākā grupa.

14 NODARBĪBA

Drošības stunda *Drošība uz ielas*. Nodarbības mērķis: Nostiprināt ceļu satiksmes noteikumus. Vecums: 6–7 gadi.

18 NODARBĪBA

Integrētā nodarbība 2–3 gadus veciem bērniem *Apģērbs*. Rotaļnodarbības mērķis: nostiprināt zināšanas par pamatkrāsu nosaukumiem un attīstīt pirkstu sīko muskulatūru.

20 PASĀKUMS

Latvijas valsts proklamēšanas gadadienai veltīts svētku pasākums *Latvijas dzimšanas diena*. Pasākuma scenārijs. Pasākuma mērķis: izprast jēdzienus Latvija, Latvijas dzimšanas diena; iepazīstināt bērnus ar nacionālo simboliku; rosināt rūpēties par savu dzimteni, to nepiegružojot un uzturot tīru; radīt bērnos prieku par svētkiem, iesaistīt rotaļās un kopīgās dziesmās.

23 NODARBĪBA

Mājdzīvnieki. Nodarbības mērķis: sekmēt latviešu valodas klausīšanās un runāšanas pamatprasmju apguvi 2. jaunākā grupā.

27 SPORTS

Plakanās pēdas profilakses vingrinājumi pirmsskolā. Galvenā metode plakanās pēdas profilaksē ir ārstnieciskā vingrošana. Lai vingrošana sniegtu lielāku prieku bērnam, vingrošanā var ieviest spēles elementus. Vingrojumus var veikt jebkurā vietā un laikā, nav vajadzības radīt speciālus apstākļus to veikšanai. Galvenais ir veikt nodarbības katru dienu, padarot to par ieradumu.

32 GATAVOJAM PAŠI

Papīra neparastās pārvērtības. Spēles ir tapušas *eTwinning* projekta *Papīrs man zināmais un nezināmais* ietvaros. Partneri no Ilūkstes „Zvaniņa”, Pastendes „Ķipara” un Lībagu sākumskolas tās aprobēja savās nodarbībās.

TRĪSGADNIEKA KRĪZE

Nora Ilzīte

Bērniem trešā gada krīze ir robeža starp agro un pirmsskolas bērnību. Tas ir viens no grūtākajiem periodiem bērna dzīvē. Psiholoģijas zinātņu doktors Daņils Elkoņins (*Даниил Борисович Эльконин*) norādījis, ka šī bērniem ir sava es izcelšanas krīze. Kā kustīgs spēks tā virza bērna izaugsmi. Trīs gadu vecumā pieaug bērna pastāvība, aktivitāte un emocionalitāte.

Trīs gadu vecumā mazais sevi ir atdalījis starp vairākumu apkārtējo cilvēku. Viņš vēlas uzsvērt savu atšķirību un savu esamību no pārējiem. Tieši tāpēc trīs gadu vecumā bērna valodā parādās vietniekvārds *es*. Bērnam rodas primārais pašnovērtējums – ne tikai sava *es*, bet arī *es esmu labs, es esmu ļoti labs* apziņa. Izrunājot vārdus *es pats*, bērns tiecas darboties šajā pasaulē, mainīt to.

Augošās trīsgadīgā bērna prasības jau kļūst neapmierināmas gan iepriekšējā attieksmes stilā, gan iepriekšējā dzīvesveidā. Un kā protesta zīmi, uzsverot savu *es*, mazais uzvedas ne tā, kā vecāki vai citi pieaugušie gribētu, pārbaudot starpību starp *gribu* un *vajag*. No pieaugušajiem tas prasa savlaicīgu sagatavošanos, jo, ja jaunās attiecības ar bērnu neveidojas, viņu iniciatīva netiek atbalstīta, patstāvība tiek ierobežota, bērnam veidojas krīzes parādības. Psihologs Ļevs Vigotskis (*Лев Выготский*) sniedz septiņus trešā gada krīzes raksturojumus.

7 KRĪZES IZPAUSMES TRĪSGADNIEKAM

Negatīvisms. Bērns negatīvi reaģē uz pieaugušo prasībām vai lūgumu. Viņš nedara kaut ko tikai tāpēc, ka to viņam piedāvā noteikts pieaugušais cilvēks. Galvenais darbības motīvs – izdarīt otrādi, t.i., tieši pretēji tam, ko viņam teica vai lūdza.

Spītība. Šī ir bērna reakcija, kad viņš uzstāj nevis tāpēc, ka viņam tā gribas, bet gan tāpēc, ka viņš par to ir teicis pieaugušajiem, un viņš pieprasa, lai rēķinātos ar viņa domām, uzskatiem. Spītība nav neatlaidība, ar kuras palīdzību bērns panāk gaidīto. Spītīgs bērns uzstāj, pat ja viņam nemaz tik stipri negribas vai arī pavisam negribas.

Ietiepība. Tā ir vērsta nevis pret kādu konkrētu pieaugušo, bet gan pret agrā bērnībā izveidotu attiecību sistēmu, pret ģimenē pieņemtajām audzināšanas normām. Bērns tiecas panākt savu vēlmi realizāciju un ir neapmierināts ar to, ko viņam piedāvā citi. „Vai tad?” ir visizplatītākā reakcija šādos gadījumos.

Patstāvība. Spilgti izpaužas tendence pēc patstāvības: bērns grib visu darīt un izlemt pats.

Patvaļība. Krīzes laikā paaugstinātā tendence pēc patstāvības noved pie patvaļības. Tā bieži ir neadekvāta bērna iespējām un izraisa papildu konfliktus ar pieaugušajiem.

Protests. Dažiem bērniem konflikti ar vecākiem kļūst regulāri, viņi it kā pastāvīgi atrodas kara stāvoklī ar vecākiem. Šādos gadījumos runā par protestu – dumpi. Ģimenēs, kur ir viens bērns, var parādīties arī despotisms. Bērns stingri izrāda savu varu pār pieaugušajiem, kas ir apkārt, diktē, ko viņš ēdīs, ko neēdīs, vai mamma drīkst iziet no mājām vai ne utt. Ja ģimenē ir vairāki bērni, despotisma vietā parasti parādās greisirdība. Tā pati tendence pēc varas izpaužas kā greisirdīga, neiecietīga attieksme pret citiem bērniem, kuriem, pēc despota domām, nav nekādu tiesību ģimenē.

Vērtības zudums. Bērnu acīs vērtību zaudē tas, kas bija pierasts, interesants un *dārgs* agrāk. Trīsgadīgs bērns var sākt lietot necenzētu leksiku (vērtību zaudē agrākie uzvedības noteikumi), aizmest vai salauzt iemīļoto rotaļlietu, kas tiek piedāvāta nelaikā, u.tml.

Galvenais trīsgadnieka darbības motīvs – izdarīt otrādi, t.i., tieši pretēji tam, ko viņam teica vai lūdza.

KRĪZES SEKAS

Nepatīkamas krīzes sekas ir bērnu paaugstināta smadzeņu jutība pret apkārtējo vidi, centrālās nervu sistēmas ievainojamība saistībā ar novirzēm endokrīnās sistēmas pārveidē un metabolismā. Citādi runājot, krīzes kulminācijas moments ir bērna veselības funkcionālā nestabilitāte. Funkcionālā nestabilitāte reizēm mēdz izpausties arī ar vētrainām bērna ķermeņa pārmaiņām, palielinoties viņa iekšējiem orgāniem. Adaptācijas procesa ietvaros viss nostabilizējas, normalizējas, tomēr bērni ir jutīgāki un vairāk pakļauti slimošanām, sevišķi neiropsihiskām. Pat ja fizioloģiskās un bioloģiskās krīzes pārmaiņas ne vienmēr vērš uz sevi uzmanību, tomēr izmaiņas bērna uzvedībā un raksturā ir ļoti labi pamanāmas.

KĀ UZVESTIES VECĀKIEM TRĪSGADĪGĀ BĒRNA KRĪZES LAIKĀ

Galvenā atbildība par pareizu trīsgadnieka krīzes pārvarēšanu balstās uz mammu. Svarīgi atcerēties, ka arī bērns cieš no krīzes un šis ir svarīgs posms bērna psihiskajā attīstībā, nozīmīga pāreja uz jaunu bērnības pakāpienu. Tāpēc, redzot bērna uzvedības izmaiņas, ir vērts izstrādāt pareizu savas uzvedības līniju, kļūstot elastīgākam audzināšanas jautājumos, paplašinot bērna tiesību un pienākumu loku un saprāta robežās ļaujot viņam izbaudīt nedaudz patstāvības.

Pārskatiet prasības pret bērnu. Bērns ne-

vis vienkārši nepiekrīt vecākiem, viņš pārbauda vecāku raksturu un atrod viņu vājās vietas, lai rīkotos pret savas neatkarības iepazīšanas ietvaros. Viņš vairākas reizes dienā pārbauda atkal un atkal mammu un tēti – vai tiešām tas, ko viņam aizliedz, ir aizliegts, varbūt tomēr to drīkst? Un, ja ir kaut neliela *drīkst* iespējamība, bērns noteikti panāks savu, ja ne ar vecākiem, tad cīņā ar vecmāmiņām, vectētiņiem. Nedusmojieties par to uz viņu. Labāk piestrādājiet pareizi pie atbildības pieprasīšanas, mīluma un stingrības, neaizmirstot par to, ka bērna egoisms tomēr ir naivs. Jo tie taču ir vecāki, nevis kāds cits, kas viņam iemācījis, ka jebkura vēlme ir kā likums. Un pēkšņi bērns kaut ko nedrīkst, kaut kas ir aizliegts, kaut ko viņam atsaka. Mamma ir izmainījusi prasību sistēmu, bet, kāpēc, bērnam ir grūti saprast.

Lomu spēle. Nav vērts apvainoties uz bērnu, kad viņš lieto daudz *nē*. Tas taču ir arī mammas īpašais vārds, kad viņa bērnu audzina. Un viņš, uzskatot sevi par patstāvīgu, savā veidā atdarina mammu. Tāpēc, kad mazuļa vēlmes jau mazliet pārsniedz reālās iespējas, ir iespēja atrast izeju lomu spēlē, kura no trīs gadu vecuma ir svarīgākā bērna darbībā.

Piemēram, bērns nevēlas ēst, lai arī ir izsalcis. Šādā gadījumā nepratīniet un nelūdzieties nākt ēst. Uzklājiet galdu un nosēdīniet mazo uz krēsla. Lieciet lietā fantāziju – parādiet, ka pelīte ir atnākusi pusdienās un ļoti lūdz mazuli kā pieaugušo pamēģināt, vai nav par karstu zupu, un, ja var, lai paēd un pabaro arī viņu. Bērns kā pieaugušais sēžas blakus mantiņai un, pats nemanot, spēlējoties kopā ar pelīti, tomēr visu apēd.

Izturēties kā pret līdzvērtīgu biedru. Trīs gadu vecumā bērnam viņa paša pašpārliedzinātība glaimo, ja mamma vai tētis viņam personīgi zvana, sūta vēstules no citas pilsētas, gaida no viņa padomus vai arī dāvina viņam pieaugušo dāvanas, piemēram, pildspalvas vēstuļu rakstīšanai.

Normālai bērna attīstībai ir vēlams, lai trīsgadīgā bērna krīzes laikā visi pieaugušie mājās zina, ka līdzās viņiem vairs nav mazulis, bet līdzvērtīgs biedrs un draugs.

Galvenā atbildība par pareizu trīsgadnieka krīzes pārvarēšanu balstās uz mammu.

KĀ PALĪDZĒT TRĪSGADNIEKAM IEPAZĪT VIŅA EMOCIJAS?

Bērni katru dienu pārdzīvo visdažādākās emocijas – gan pozitīvas, gan negatīvas. Dažkārt tās ir tik spēcīgas un intensīvas, ka pārņem bērnus, un viņi nespēj savaldīties. Ar laiku bērni iemācās paši sevi nomie-

rināt un tikt galā ar dažādajām emocijām. Tomēr, kāpēc visgrūtāk klājas pieaugušajiem, kas ir līdzās trīsgadniekam? Bērniem divu līdz trīs gadu vecumā visbiežāk ir sastopamas dusmu lēkmes. Savas emocijas bērni spēj savaldīt 45% gadījumu. Spēja kontrolēt savas emocijas un ārējās reakcijas attīstās lēnām un pakāpeniski, turklāt šis attīstības process dažiem bērniem norit atšķirīgi. Reizēm šķiet, ka absurdās dusmu un strīdus situācijas nebeigsies nekad, tāpēc vienīgā iespēja pieaugušajiem ir būt pacietīgiem un mācīt bērniem emociju pašregulācijas prasmes.

SPĒJA ATPAZĪT EMOCIJAS UN RUNĀT PAR TĀM

Vissvarīgākais priekšnosacījums ir spēja atpazīt un runāt par dažādām emocijām. Bērni nepiedzimst ar šo prasmi, tādēļ tas ir vecāku un citu pieaugušo, kas ir līdzās bērnam, uzdevums to iemācīt viņiem! Vispiemērotākais brīdis, kā vienmēr, ir tieši tagad.

- Lasīsim kopā ar bērniem grāmatas, pārrunāsim tur atainotos notikumus un tēlu emocijas.
- Zīmēsim, līmēsim, veidosim priecīgus, dusmīgas, bēdīgus, satrauktus un citu emociju tēlus.
- Kad bērni piedzīvo neveiksmi, palīdzēsim viņiem izteikt savas jūtas un mācīsim, kā nomierināties un turpināt iesākto.
- Spēlēsim lomu spēles, spēlējoties ar lellēm, dzīvniekiem, mašīnām, tādējādi bērni mācīsies runāt par emocijām un izprast citu cilvēku jūtas un viedokļus.
- Katru dienu lūgsim bērniem nosaukt lietas, kas viņus iepriecināja, apbēdināja un sadusmoja.
- Dziedāsim dziesmas un skaitīsim dzejoļus par emocijām.
- Palīdzēsim bērniem saprast un lietot vārdus *tagad, vēlāk, pirms, pēc, mazliet, pavisam*. Tas palīdz bērniem savaldīt impulsīvu uzvedību, un viņi mācās pārdomāt un risināt problēmas.
- Smiesimies kopā ar bērniem, tas palīdz atvairīt negatīvās emocijas.
- Ļausim bērniem skriet, lekt, peldēt, tas mācīs viņiem pārvarēt nomācošas situācijas.
- Pieņemsim bērnu negatīvās emocijas un nenosodīsim viņus par to. Tāpēc, ka bērniem ir svarīgi izjust, ka viņi var dalīties ar savām emocijām un saņemt atbalstu un iedrošinājumu, kad nepieciešama palīdzība.
- Iedrošināsim bērnus un stiprināsim viņu kompetences jeb stiprās puses.

Normālai bērna attīstībai ir vēlams, lai trīsgadīgā bērna krīzes laikā visi pieaugušie mājās zina, ka līdzās viņiem vairs nav mazulis, bet līdzvērtīgs biedrs un draugs.

Izmantotie uzzīņas avoti:

<http://rebenok.by/articles/stature/psycho/9271-krizisnye-periody-v-zhizni-rebenka.html>
www.maminuklubs.lv
<http://paligsvecakiem.lv/2013/11/3-gadnieka-emocijas/>

■

PĒTNIECĪBAS PAŅĒMIENI MATEMĀTIKAS ROTAĻĀS

Jolanta Derkevica-Pilskunga,
žurnāliste

Arī rotaļās var būt pētniecības paņēmieni, veidojot bērnu matemātiskos priekšstatus pirmsskolā. Latvijas Universitātes Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes Pedagoģijas nodaļas vadītāja profesore, *Dr. paed.* Rūta Andersone par šo tēmu vada kursus. Savukārt *Pirmsskolā* uzrunā R. Andersoni, lai atspoguļotu galvenos temata aspektus.

ARĪ, MATEMĀTIKU MĀCOTIES, NOVĒRO

R. Andersone stāsta, ka „novērošana ir viens no pētniecības paņēmieniem, kuru īsteno jau ar bērniņa pirmajiem dzīves mirkļiem, jo viņš novēro apkārtējo pasauli. Mēs mērķtiecīgi, ar rotaļu palīdzību attīstām šo novērošanas paņēmieni bērnos”. Novērošana ir svarīga mācību metode, ko pirmsskolas izglītības paraugprogrammā ir iekļāvis arī Valsts izglītības satura centrs (VISC), vairāk gan šo metodi rekomendējot dabaszinībās, sociālajās zinībās un ētikā. VISC izstrādātā paraugprogramma nav obligāta. Katrs skolotājs veido savu oriģinālprogrammu, piedāvājot ar dažādām metodēm apgūt matematiku, tostarp izmantojot novērojumus. Tātad, matematiku mācoties, piemēram, var vērot dažādas parādības dabā un tās integrēt ar apgūstamo priekšmetu. **Ja jāsaprot jēdzieni *vairāk vai mazāk*, tad var, piemēram, vērot lapu kaudzes parkā rudenī pirms un pēc vēja. Ja jāsalīdzina priekšmeti pēc garuma, tad lieliski noder koku vērošana, jo tie taču ir īsāki un garāki. Arī kalendāra apgūvē noderēs vērojumi dabā.**

EKSPERIMENTA BŪTĪBA IR PIEŅĒMUMA IZTEIKŠANA UN TĀ PĀRBAUDE

Vēl viens interesants pētniecības paņemiens ir eksperiments. R. Andersone skaidro, ka „bērniem pirmskolas posmā ļoti patīk eksperimentēt, jo tad mazuliem šķiet, ka viņi dara kaut ko nopietnu un zinātnisku. Jāpiebilst, ka eksperiments jau ir jebkura lieta, kur ir jebkāds pieņēmums, un mēs to pārbaudām. Šo eksperimentu varam īstenot ar dažādu rotaļu palīdzību, un tas nekādas lielās grūtības nesagādā. Vajag tikai darboties”.

R. Andersone dalās ar piemēriem novērošanai:

- mēģinām pateikt, kurš ir svešinieks zīmējumā, un tad vērojam, kāds ir šis zīmējums un kurš no šiem objektiem ir lieks;
- ejam ārā vērot putnu lidojumu. Pēc tam mēģinām noteikt, uz kuru pusi putniņš ir aizlidojis – uz augšu vai pa labi, pa kreisi – vai pazudis mums tieši priekšā;
- kura no trim garām braucošām mašīnām ir pati lielākā.

Svarīgi, ka eksperimentējam un vērojam sadzīviskas situācijas. Tādas, kuras ikdienā bieži lietojam, redzam, bet par kurām mēs bieži nedomājam, ka tā tiešām ir matematika. „To varētu saukt par tādu kā vērošanas eksperimentu. Eksperimentus mēs ikdienā izmantojam ļoti daudz. Kaut vai gatavojot salātus – mēs bērniem dodam sagriezt gabaliņos burkānus un bietes, pēc tam eksperimentējam, ko likt tiem klāt, lai būtu garšīgāk. Labāk ar krējumu vai nedaudz ar majonēzi. Rezultātā tas jau ir bērna pieņēmums, jo eksperimenta būtība ir pieņēmuma izteikšana un tā pārbaude,” stāsta R. Andersone. Minētos piemērus ar dažādu rotaļu palīdzību var īstenot matemātikas nodarbībās un ārpus tām, jo, „ja mums ir kāda kastīte, mēs par to

mēģinām izteikt pieņēmumu, piemēram, cik bumbiņu šajā kastītē var ievietot? Tad bērni min. Citi saka, ka 10 bumbiņas, savukārt pārējie apgalvo, ka 12. Pēc tam var pārbaudīt, cik bumbiņu šajā kastītē vispār var ievietot. Tas viss notiek, rotaļājoties un vienlaicīgi eksperimentējot,” norāda R. Andersone. Ne vienmēr, darot vienkāršas un sadzīviskas lietas, mēs aizdomājamies, ka apgūstam kaut ko ļoti nopietnu.

ANALĪZE KĀ PĒTNIECĪBAS METODE MATEMĀTIKĀ

Pētniecības rezultātā ir ļoti svarīgi analizēt un attīstīt attiecīgās prasmes. Svarīgi, ka to dara kopā ar bērniem. Analīzes prasmju pilnveidošana arī prasa veikt noteiktus darbības veidus, ja mēs gribam attīstīt bērnam analītisko domāšanu. **Viens no aspektiem matemātisko priekšstatu apgūvē būtu piedāvāt rotaļās kaut ko salīdzināt. „Mūsdienās ir ļoti izplatītas rotaļas, kur darba lapās ir jāskaita atšķirības, proti, ar ko viens priekšmets atšķiras no otra. Vai arī mēs ņemam divus priekšmetus un skatāmies, ar ko tie savā starpā atšķiras. Tad analizējam, kā rezultātā bērns jau no mazām dienām rotaļās izmanto minēto pētišanas metodi.** Viņš pats skatās un vēro, no kā kas sastāv? Pēc tam skolotājs kopā ar bērnu pēta lietas sastāvu,” klāsta R. Andersone. Piemēram, kādas ir puķes sastāvdaļas? Puķītei ir kātiņš, lapiņa, ziedkautiņš. Tā jau ir analīze par lietu sastāvu. Ja vēlamies savērt krelles pēc dotā parauga, mēs izpētām, kā tas ir paveikts, un pēc tam mēģinām izdarīt ko līdzīgu. Te jau veidojas nākamā pētniecības metode – sintēze.

SINTĒZE KĀ METODE MATEMĀTIKĀ

„Sintēze ir tad, ja mēs no atsevišķiem elementiem veidojam kaut ko vienu. Sintezēt bērni iemācās jau ļoti agri. Sintezē lego klucišus, būvē visādas mājas un garāžas. Arī puzzle ir labs materiāls rotaļās, jo bērni tās liekot sintezē. No atsevišķiem gabaliņiem var veidot dažādus attēlus. Tā visa ir sintēze, ko var izmantot, apgūstot matemātiku,” paskaidro R. Andersone. Svarīgi, ka, apgūstot matemātiskos priekšstatus, mēs mēģinām to dažādojam.

VISPĀRINĀŠANA – VIENA NO EFEKTĪVĀKAJĀM PĒTNIECĪBAS METODEM

R. Andersone norāda, ka vispārināšana ir viena no efektīvākajām pētniecības metodēm. Piemēram, bērni iet pastaigāties un vēro koku lapas. „Lapas ir lielākas un mazākas, ko secinām, izmantojot salīdzināšanas metodi. Pēc tam mēs vispārinām, ka pilnīgi visiem kokiem apkārt bērnu dārzam ir lapas. Tad viens bērns iesaucas: „Jā, bet eglei pie manas mājas nav lapu!” Tātad ir sperts solis tuvāk diskusijai. Kāpēc eglei ir skuja, bet nav lapu? Izrādās, ka skuja ir īpašas lapiņas. Bērns pasaule nav uztverama viennozīmīgi, tādēļ vienmēr atgādinu, ka visa pamatā ir matematika un sakarības,” stāsta R. Andersone.

Bērns dzīvo konkrētā vidē, darbojas ar konkrētiem objektiem. Ja mēs šos objektus kopā ar bērnu pētām, salīdzinām un vērtējam, kurš lielāks, kurš mazāks, tad sagaidāmais rezultāts būs daudz efektīvāks. „Augstskolā mani studenti gatavo matemātisko herbāriju. Protams, pirmajā mirklī divaini skan, bet apkārtējā vide mums piedāvā dažādas labas lietas, kurām mēs nepievēršam uzmanību. Kaut vai simetrija lapās... Dabā ir tik daudz simetriju. Apgūstot matemātiskos priekšstatus, mēs skatāmies to puķīti un lapiņu, kurā šī simetrija ir redzama. Ziemā, kad ārā ir auksts un mācību programmā ir ietverta konkrētā apgūstamā tēma, ir laiks par šīm lietām runāt. Tādos gadījumos lieliski noder sagatavotais herbārijs,” pieredzē dalās R. Andersone. ■

INTEGRĒTĀ NODARBĪBA

Rudens kaleidoskops

Liepājas pirmsskolas izglītības iestādes *Rūķītis* skolotājas Ināra Rozenbaha un Guna Judina

Grupas skolotāja nedēļas tēmas ietvaros iepazīstina bērnus ar rudens dabas parādībām. Bērni vēro rudens kokus dabā, to krāsas un formas, mācās dzejoļus par rudeni.

Mūzikas skolotāja iepazīstina bērnus ar dažādiem mūzikas instrumentiem, to skanējumu, izmantojumu. Iepriekšējās nodarbībās bērni ir apguvuši dziesmas par rudeni un klausījušies dažādus skaņdarbus par šo tēmu.

Integrētā nodarbība:

Mūzika, zīmēšana, runas attīstība, dabas mācība.

Grupas skolotāja uz A1 papīra lapām sagatavo neizkrāsotu koku siluetus, kurus bērni nodarbības gaitā izkrāso.

Mūzikas skolotāja sagatavo *Power Point* prezentāciju par latviešu gleznotāju reprodukcijām par tēmu *Rudens*.

Nodarbība izdevās lieliski, bija interesanti, aizraujoši. Bērni uzmanību nezaudēja ne mirkli. Nodarbībā bērni radīja divas skaistas gleznas, ko izvietojām vecākiem aplūkošanai.

INTEGRĒTĀS NODARBĪBAS SCENĀRIJS

SAGATAVOŠANAS GRUPĀ

Rudens kaleidoskops

Mērķis: veidot bērniem iemaņas saskatīt rudens krāsu un skaņu daudzveidību dabā.

- Uzdevumi:**
1. Attīstīt tembrālo dzirdi, iztēli.
 2. Bagātināt bērnu redzes, dzirdes, taktilās un kustību sajūtas muzicēšanas procesā.
 3. Iepazīstināt bērnus ar jauniem vārdiem – reprodukcija, glezna, ainava.
 4. Iepazīstināt ar latviešu gleznotājiem un viņu reprodukcijām par rudeni.

Skanot A. Kalniņa skaņdarbam „**Rudens**”, bērni ienāk zālē.

Seko dzejolis par rudeni, krāsainām lapām, ko skaita bērni.

Deja ar lapiņām – I. Pauras mūzika „Rudens lapiņas”

Bērni apsēžas un klausās skaņdarbu „**Lietus**”. Klausoties bērni uz plaukstas izklausē lietus pilišu ritmu. Zālē ir novietoti dažādi mūzikas instrumenti, ar kuriem bērni iepriekš ir darbojušies un kuru skanējumu pazīst.

Bērni vēlreiz klausās skaņdarbu „**Lietus**”, un katrs ar savu izvēlēto instrumentu spēlē ritmisko pavadījumu šim skaņdarbam.

Bērni skaita dzejoli „**Rudens noskaņa**”, spēlējot mūzikas instrumentus, – runas muzicēšana.

Ienāk **Mākslinieks** ar gleznu padusē, kura ir aplāta. Mākslinieks stāsta par to, cik skaists gadalaiks ir rudens un ka māksliniekiem tas ļoti patīk, jo ir liela krāsu bagātība. Bērni klausās A. Vivaldi vai P. Čaikovska skaņdarbu „**Rudens**”.

Mākslinieks: Vai vēlaties, lai es jums parādu savu gleznu? Man šī glezna ļoti patīk, un es ar to lepojos kā **Mākslinieks**.

Atsaņo gleznu, bet krāsas ir pazudušas.

Mākslinieks: Vai kāda nelaime! Manai gleznai izzudušas visas krāsas! Ko lai daru? Kam lai lūdzu palīdzību?

Mūzikas skolotāja: Pagaidi, nebēdā. Tu taču stāstīji, cik skaists ir rudens, cik krāšņi un krāsaini ir koki rudenī. Domāju, ka vislabāk to var ieraudzīt mežā, dosimies visi uz mežu.

Mūzikai skanot, visi līklocī iet pa zāli.

Mūzikas skolotāja: Skat, mežā vēl dažas ogas un sēnes! Mēs taču protam to visu pastāstīt dziesmā.

Dziesma „Mežā”

Mūzikas skolotāja: Vai pamanījāt, cik skaistas lapas ir kokiem? Krāsainās kļavu lapas, nodzeltējušās bērzu lapas... (Stāstot bērniem rādu dažādu koku lapas, kas rudenī ir salasītas.)

Lapu sarunas – instrumenti

Mēs kļavu lapas – llllll lll

Mēs apšu lapas – lll lll

Mēs ozollapas – μμμμ

Mēs liepu lapas – \\\

Mēs bērzu lapas – ~~~~~

Visur lapkritis – •

(metalafons) •

•

Bērni spēlē instrumentus atbilstoši katrai lapu grupai.

Mākslinieks: Ziniet, man ir pazīstami daudzi mākslinieki, kuri gleznojuši gleznas. Mākslas pasaulē to kopijas sauc par reprodukcijām. Tagad visi kopā atkārtosim vārdu – reprodukcijas. Tagad es jūs mazliet iepazīstināšu ar saviem draugiem: Ģ. Eliasu, V. Purvīti, M. Tabaku, O. Skulmi, kuri gleznojuši dabas ainavas. Pārrunājam ar bērniem, kas ir glezna, ainava.

Uz ekrāna demonstrēju dažas gleznas par rudens tēmu, pārrunājam par krāsām, gleznu noskaņu, kā tā veidojas saistībā ar krāsām. Fonā skan mūzika „**Rudens**”.

Mūzikas skolotāja: Zini, es domāju, ka mēs esam gatavi tev palīdzēt. Mums līdzī ir savas krāsas, ar kurām izkrāsosim tavas gleznas.

Bērni sadalās trijās apakšgrupās un kolektīvi darbojas.

Fonā skan mūzika, un bērni izkrāso uz lielām lapām uzzīmētos kokus.

Beigās Mākslinieks uzslavē bērnus par darbu un atvadās.

Bērni apskata visus zīmējumus un izsaka savu vērtējumu.

■

PASĀKUMS

Rudens gadatirgus Talsu Pīlādzītī

Vecākā grupa

Scenārija veidošanā izmantoti A. Kronenberga, B. Brices un D. Kļimovskas teksti.

Scenārijs: B. Brice, D. Kļimovska

Zāles iekārtojums: Puslokā pret skatītājiem ar atstarpēm novietoti nelieli galdiņi ar tirgus precēm, aiz tiem – soliņi bērniem pa atsevišķām grupiņām: vāverēm, pelītēm, ežiem, kukaiņiņiem un putniņiem. Zālē skan mūzika (CD – latviešu danči).

Ienāk skolotāja – tirgus plača saimniece – un runā:

Nav vēl gaisma uzaususi,
Kad uz Sprunguļmuižas pusi
Tirdzinieki pilnā sparā

Tirgū sanāk jautrā barā.
 Jau no paša agra rīta
 Visa sēta pārpildīta –
 Kas gan tikai nav tai barā:
 Vāverītes, peles, eži,
 Bet to mazo – to bez skaita! (A. Kronenbergs)

- Skan mūzika „**Jūdzam, jūdzam, zirgu**” (CD „Mazajiem” nr. 11.), bērni pa grupiņām no dažādām pusēm nāk, nostājas aplī trijnieciņos un sāk rotaļu. Pēc rotaļas ieņem vietas pie tirgus galdiem.
- **Visi bērni dzied „Rudentiņš ienācis Talsos”** (B. Brice)

Putniņi Patrīcija un Kristena:

Tie, kam ir kaut kas, ko pārdot,
 Sāk tiem citiem zobus vārdot,
 Katrs slavē savu preci –
 Ko zem pūra turēt sveci! (A. Kronenbergs)

Eži: Skatiet, kas uz galda likts – katram tas ir vajadzīgs:

Mazas, sārtas, apaļīgas – dzērvenītes veselīgas.
 Sulīgi un sārti tie – ābolīši sarkanie.
 Šogad bija beku gads – tik daudz salasīju pats!

- **Eži dzied „Mežā”** (L. Sauliete; CD „Bērni aug dārziņā”)

Peles: Nāciet, pērciet, pīrādziņus, pašas cepām gardus viņus!

Piparkūkas grozā smaida – savus pircējus tās gaida!

Cepumi un pankūkas – visiem vienmēr garšo tās!

Nāciet, nāciet, gaidām jūs – pircējus visdāsnākos!

- **Peles iet rotaļā „Cepa māte pankūkas”** (Lietuviešu t. r.)

Vāveres: Ja tev patīk pucēties – pie vāverītēm iepērcies!

Šeit būs viss, ko sirds tev kāro:

Rotas – krelles krāsainas – lielākas un maziņas.

Rožu pušķi, lapu vītnes – rudenī viskošākās;

Arī riekstus nopirksiet, ja pie mums jūs atnāksiet!

- **Vāveres dzied „Lapas rudenī”** (D. Robules mūz.; meitenes starpspēlēs dejo ar krāsainām rudens lapām)

Kukainīši (bites, taurenīši):

Ja rudenī tev uznāk klepus, tad izvēlies sev ziedu medu.

Tas ātri visus izārstē, un kakls tev vairs nesāpēs!

Bet zāļu tējas palīdzēs, ja kāda kaite piemeklēs.

Tās ziedu pļavā lasījām, par visiem jums mēs domājām.

- **Kukainīši** dzied dziesmu „**Odiņš**” (*V. Bērziņa*)

Teicēji – Hugo, Andrievs:

Tur, kur dzirdam diezgan prasti skanam vecu lejerkasti,

Tur, kur ķipars lec un klaigā, Un pa virvi kaķis staigā,

Griežas karuselis glīts – nāc un griezies tu tam līdz!

- **Rotaļa „Karuselis”**(*CD „Mazajiem” Nr...; lietussargs, krāsainas atlasa lentes*)

Teicēja – skolotājas palīdzē Anita (ar karoti un priekšautu):

Tie, kam ir kāds grasis naudas, meklē izpriecas un baudas:

Nāciet, nāciet visi šurp – putra katlā burbuļo!

- **Rotaļa „Nāc man līdz uz Putras ciemu!”** (*B. Brice*)

Putniņi (skatās pāri zālei):

Kas tur nāk ar košu asti – gailis tas, kam vārds ir Mārtiņš;

Grašus kabatā viņš skaita, toties soļo lepnā gaitā.

Mūzikai skanot, zālē ienāk Mārtiņgailis (skolotāja), seko rotaļas ar viņu:

- **„Mārtiņa gailītis dancīti veda”** (*L. Sauliete*)
- **„Pa gadskārtu Mārtiņš brauc”** (*L. Sauliete*) *Pēc rotaļas sastājas aplī.*
- **„Tirgus ritmi”** – *pa četrām grupām ar džambas pulsāciju:*
 - Sī, sī, sīpoliņi...
 - Kartupeļi, kartupeļi – būs tev pašam, arī pelei...
 - Saules brāļi ķirbji – lieli, resni...
 - Bur, bur, burkāniņi, ļoti veselīgi viņi!

Tirgus plača saimniece:

Kas ar paprāvāku maku, izmēģina laimes aku –
Tur var vilkt no vienas vietas itin noderīgas lietas! (*A.Kronenbergs*)

Seko bērnu darbošanās laimes akā. (*Pāris bērnu vai kāda no skolotājām izmēģina laimi Laimes akā. Pārējie bērni laimes aku apmeklē pēc tirgošanās.*)

Tirgus plača saimniece:

Nāciet, visi iepērcieties, skopumam te nava vietas!
Naudas makus piesargiet, mazus bērnus uzmaniet!

Vecāki un bērni tirgus stendos iepērkas par „zīļu valūtu”; katram iepriekš bērni sagatavojuši iepirkumu groziņus vai somiņas.

NODARBĪBA

Drošības stunda *Drošība uz ielas*

Daugavpils 21. pirmsskolas izglītības iestādes skolotāja Karīna Jahimoviča

Aktivitāte: integrētā nodarbība.

Vecums: 6-7 gadi.

Mērķis: Nostiprināt ceļu satiksmes noteikumus.

Uzdevumi:

1. Nostiprināt lasīt un rakstītprasmi.
2. Attīstīt uzmanību.
3. Attīstīt spēju spriest par novērotajiem faktiem, izdarīt vienkāršus secinājumus.
4. Atkārtot saskaitīšanas darbības.

Nodarbības gaita.

Sasveicināšanās:

„Labu rītu,” - sakām saulei,
„Labu rītu,” - sakām dienai,
„Labu rītu,” - sakām draugiem,
„Labu rītu,” - sakām mums.

Skolotāja: Es jūs šodien aicinu doties pastaigā pa pilsētas ielām. Bērni, kas ir jāzina, ejot pastaigā pa ielām?

Bērni: Drošības noteikumi.

Te pēkšņi sāk skanēt neparastas skaņas (mašīnu rūkoņa, bremzēšana, avārijas skaņas). Ielido Žagata.

Žagata: Labdien, labdien. Nesaprotu, kur es atrodos? Kas te par troksni?

Skolotāja: Labdien, Žagatiņ! Tu esi pilsētā. Vai tu šeit esi pirmo reizi?

Žagata: Protams, es dzīvoju mežā, tur ir kluss. Bet te, šausmas, kas notiek. Kur iet, kur lidot, kas tās par zīmēm? Neko nesaprotu.

Skolotāja: Lai dzīvotu pilsētā un šeit pārvietotos, jāzina... (*Bērni atbild: Ceļu satiksmes noteikumi.*)

Skolotāja: Dosimies kopā mūsu pastaigā.

Žagata: Bet kur var iet, nesaprotu? Rāda uz divām lentēm: šaurā – brūna, platā – pelēka.

Skolotāja: Tev to bērni pastāstīs. (*Liek vārdus krustvārdu mīklā.*)

1. Kā sauc to celiņu, pa kuru iet cilvēki? – IETVE. (*Saliek šo vārdu 2. ailē.*)

2. Kā sauc to ceļu, pa kuru brauc mašīnas? – BRAUKTUVE. (*Saliek šo vārdu 5. ailē.*)

Bērni iet pa ietvi, dziedot dziesmu:

Staigā, staigā, staigā,

Lec, lec, lec, lec.

Paskrien, paskrien, paskrien,

Apstājies, nekusties!

Žagata: Nu gan ir interesanti. Es arī jums gribu uzdot mīklu: Satiksmes dalībnieks, kurš pārvietojas kājām. – GĀJĒJS. (*Saliek vārdu 10. ailē.*)

Žagata: Kad es ielidoju pilsētā, dzirdēju dažādas skaņas. Un redzēju, ka pa ceļu brauca cilvēki kaut kādās metāla kārbās uz riteņiem. Kas tas varētu būt?

Bērni: TRANSPORTS.

Skolotāja: Malači. Saliksim šo vārdu 1. ailē.

Žagata: Ziniet, dzīvojot mežā, man nav mašīnas, bet es zinu vienu jautru dziesmiņu, kuru dziedu ar saviem draugiem.

Dziesma ar kustībām:

Es braucu savā mašīnā,

Ir uzmanīgi jāskatās.

Tai logi trīs

Un durvis trīs.

Kaut vāģis vecs,

Bet jūtos brīvs

Puf-puf-grab-grab-tu-tu-bī-bī. (3 reizes)

Skolotāja: Tagad iesim tālāk.

Bērni iet pa apli, dziedot dziesmu:

Staigā, staigā, staigā,

Lec, lec, lec, lec.

Paskrien, paskrien, paskrien,

Apstājies, nekusties!

Skolotāja: Mums priekšā ir neparasts ceļš, kur krustojas divi ceļi. Kā jūs domājat, kā to sauc?

Bērni: KRUSTOJUMS. (*Saliek vārdu 8. ailē.*)

Liels plakāts ar uzzīmētu krustojumu. Vēlāk tiks novietotas zīmes, pāreja, luksofors, zebra.

Žagata: Nu gan jūs esat gudri bērni, visu zināt. Un kas te stāv uz vienas kājas, kas tas par brīnumu?

Skolotāja: Tūlīt tu redzēsi. Bet, lai gaismas sāktu strādāt, mums jāatrisina piemēri.

- $5 - 4 = 1$

- $10 - 8 = 2$

- $0 + 3 = 3$

Žagata sauc nepareizas atbildes. Gaismas luksoforā iedegas, ja skan pareiza atbilde.

Skolotāja: Bērni, kā sauc šo ierīci?

Bērni: LUKSOFORS. (*Saliek šo vārdu 7. ailē.*)

Skolotāja: Un tagad pastāstīsim, ko katra krāsa nozīmē.

Tad, kad gaisma sarkana,

Stāvi rāms un nekusties.

Dzeltenā deg – uzmanies.

Zaļā – droši vari pāri iet. (Izvieta uz plakāta.)

Skolotāja: Es jums piedāvāju jaunu rotaļu uz uzmanību.

Rotaļa „Luksofors”:

Katrai krāsai atbilst noteikta darbība. Skolotāja rāda krāsainu apli, bērniem ir jāizpilda noteikta kustība (sarkans, dzeltens, zaļš).

Žagata: Bet ko darīt, ja luksofora nav? Kā zināt, kur var iet?

Skolotāja rāda „zebru”.

Skolotāja: Bērni, kā sauc šīs melnbaltās svītras?

Bērni: ZEBRA.

Žagata: Bet zebras dzīvo Āfrikā.

Bērni: Gājēju pāreju arī sauc par zebra. *(Saliek vārdu 6. ailē.)*

Žagata: Kā var citādi nosaukt vietu, kur var iet pāri ielai?

Bērni: PĀREJA. *(Saliek vārdu 9. ailē.)*

Skolotāja: Sadalīsimies divās komandās un sarīkosim stafeti. Kura no komandām ātrāk pāries ceļu pa gājēju pāreju.

Stafete „Zebra”:

Katrai komandai tiek iedotas divas kartona sloksnes – melnā un baltā. Bērns virzās uz priekšu, uzkāpjot uz baltās sloksnes, priekšā liekot melno, utt.

Žagata: Kas jums te par puzzle! Man tādas patīk, var salikt skaistus attēlus.

Skolotāja: Tās nav parastas puzzles. No tām var salikt ceļazīmes. Bērni tev parādīs.

Bērni saliek lielās ceļazīmju puzzles, bet mazās ceļazīmes piestiprina uz plakāta.

Skolotāja: Bērni, kā šīs figūras mēs varam nosaukt ar vienu vārdu?

Bērni: ZĪMES. *(Saliek vārdu 11. ailē.)*

Žagata: Kās tā par dīvainu zīmi?

Skolotāja: STOP – zīme, kura aizliedz iebraukt transporta līdzekļiem. *(Saliek vārdu 3. ailē.)*

Žagata: Cik tas ir interesanti! Un kurš tad visu šo kārtību uzrauga?

Skolotāja: Mēs tev to tūlīt pastāstīsim.

Policists ar zizli melnbaltu

Diriģē kā diriģents.

Uzmana, vai visi zina,

Kad drīkst braukt, un kad drīkst iet.

Kas tas ir?

Bērni: POLICISTS. *(Saliek vārdu 4. ailē.)*

Ienāk policists.

Policists: Lai ar jums nekas slikts neatgadās uz ceļa, jāievēro „zelta likumi”. *(Bērni lasa pēc kārtas.)*

1. Esi vienmēr uzmanīgs.
2. Ielu šķērso ar pieaugušo.
3. Neskrien pāri ielai neatļautā vietā.
4. Esi uzmanīgs uz gājēju pārejas.

Skolotāja: Mēs tev, Žagatiņ, šos noteikumus uzdāvināsim, lai tu varētu droši pie mums lidot ciemos uz pilsētu. Bet tagad mēs varam paskatīties, kas sanāca krustvārdu mīklā:

ATSTAROTĀJS.

Žagata: Kas tas tāds?

Bērni atbild.

Bērniem policists uzdāvina atstarotājus.

Krustvārdu mīkla

Vertikāli

1. Nosauc apkopojošo vārdu: motocikls, vilciens, mašīna.
2. Ceļš, kur pārvietojas gājēji.
3. Ceļazīme, kura aizliedz virzību uz priekšu.
4. Cilvēks, kurš uzrauga kārtību uz ceļa.
5. Ceļa daļa, kur pārvietojas transports.
6. Melnbaltas svītras uz ceļa.
7. Ierīce, kura ar sarkano, dzelteni un zaļo gaismu regulē kustību uz ceļa.
8. Vieta, kur krustojas divi ceļi.
9. Vieta uz ceļa, kur gājēji drīkst pāriet ceļu.
10. Satiksmes dalībnieks, kurš pārvietojas ar kājām.
11. Simboli, kuri regulē ceļa satiksmi: CEĻA ...

			P							
			O							
			L							
			I			L	K			Z
			C		Z	U	R			Ī
T	I		I	B	E	K	U		G	M
R	E		S	R	B	S	S	P	Ā	E
A	T	S	T	A	R	O	T	Ā	J	S
N	V	T	S	U	A	F	O	R	Ē	
S	E	O		K		O	J	E	J	
P		P		T		R	U	J	S	
O				U		S	M	A		
R				V			S			
T				E						
S										

Integrētā nodarbība 2–3 gadus veciem bērniem *Apģērbs*

Rita Erele, Daugavpils 24. pirmsskolas izglītības iestādes *Rūķītis* skolotāja

Rotaļnodarbības mērķis: Nostiprināt zināšanas par pamatkrāsu nosaukumiem un attīstīt pirkstu sīko muskulatūru.

Rotaļnodarbības uzdevumi:

1. Nostiprināt zināšanas par pamatkrāsām.
2. Rosināt bērnus zīmēt ar korķīšiem.
3. Attīstīt prasmi izprast dzejoļa jēgu.
4. Izprast lietu izmantošanas nepieciešamību atbilstoši laika apstākļiem.

Nodarbībai nepieciešamie materiāli: Kaķītis, kuram apsieta šalle un uzvilkti cimdiņi. Tāfele. Attēli ar dzejoļa motīviem. Neizkrāsotas šallītes. Korķīši. Trauciņš ar krāsu.

Sasveicināšanās: „Labu rītu saka saule”.

Skolotājas darbība	Bērnu darbība	Laiks	Piezīmes
Labdien, bērni! Šodien pie mums atnāks ciemiņš. Kā jūs domājat, kas atnāks – kaķītis vai zaķītis?	Bērni izsaka savus viedokļus.	1 min.	
Uzmanīgi Paklausīsimies, kas nāks ciemos.	Bērni uzmanīgi klausās.	1–3 min.	Incīt, peļu junkuriņ, Kad tu iesi peles ķert? Rītā iešu, rītā iešu, Šodien sniegā ķepas salst. Inci, runci, še tev cimdi, Še tev silti zābaciņi. Incis gāja peļu ķert, Aiz cimdiem nevarēja!
Vai saklausījāt, kas nāks ciemos? Tad paskatieties, kas pie mums nāk ciemos! Ienāk skolotāja ar kaķi. Labdien, bērni! Vai jūs zināt, kas es esmu? Un kā es runāju? Pasakām visi skaļi – ņam, ņam. Vai jūs zināt, kas man ir ap kaklu?	Bērni atbild. Labdien! Kaķītis. Ņau, ņau! Ņam, ņam! Šalle.		

Kas man ir uz ķepām? Kādā krāsā man ir šalle un zābaciņi? Samīļosiet mani?	Zābaciņi. Sarkanā. Jā!		
Tagad piecelsimies kājās un iesim pie tāfeles. Vēlreiz skaitu dzejoli un attēloju to uz tāfeles. Uzdodu bērniem jautājumus. Pēc pārrunām vēlreiz skaitu kopā ar bērniem dzejoli.	Bērni apsēžas katrs uz sava krēsla pretī tāfelei. Bērni klausās un uzmanīgi vēro. Bērni cenšas skaitīt dzejoli.	4 min.	
Sastāsimies visi dārziņā. Attēlosim dzejoli ar kustībām.	Bērni attēlo dzejoli ar kustībām.	2 min.	
Paskatieties, mūsu ciemiņam ir skaisti cimdiņi un skaista šallīte. Iesim arī mēs uztaisīsim skaistas šallītes kaķītim.	Bērni paņem katrs savu krēsliņu un dodas pie galda.	1 min.	
Skolotāja bērniem rāda, kā rotāt šallītes. Skolotāja paslavē bērnus par labi padarītu darbu, un visi iet mazgāt rociņas.	Bērni pēc skolotājas parauga rotā šallītes.	10 min.	

Incīt, peļu junkuriņ,
Kad tu iesi peles ķert?
Rītā iešu, rītā iešu,
Šodien sniegā ķepas salst!
Inci, runci, še tev cimdi,
Še tev silti zābaciņi.
Incis gāja peļu ķert,
Aiz cimdiem nevarēja!

Bērni, sadevušies rokās, iet dārziņā.

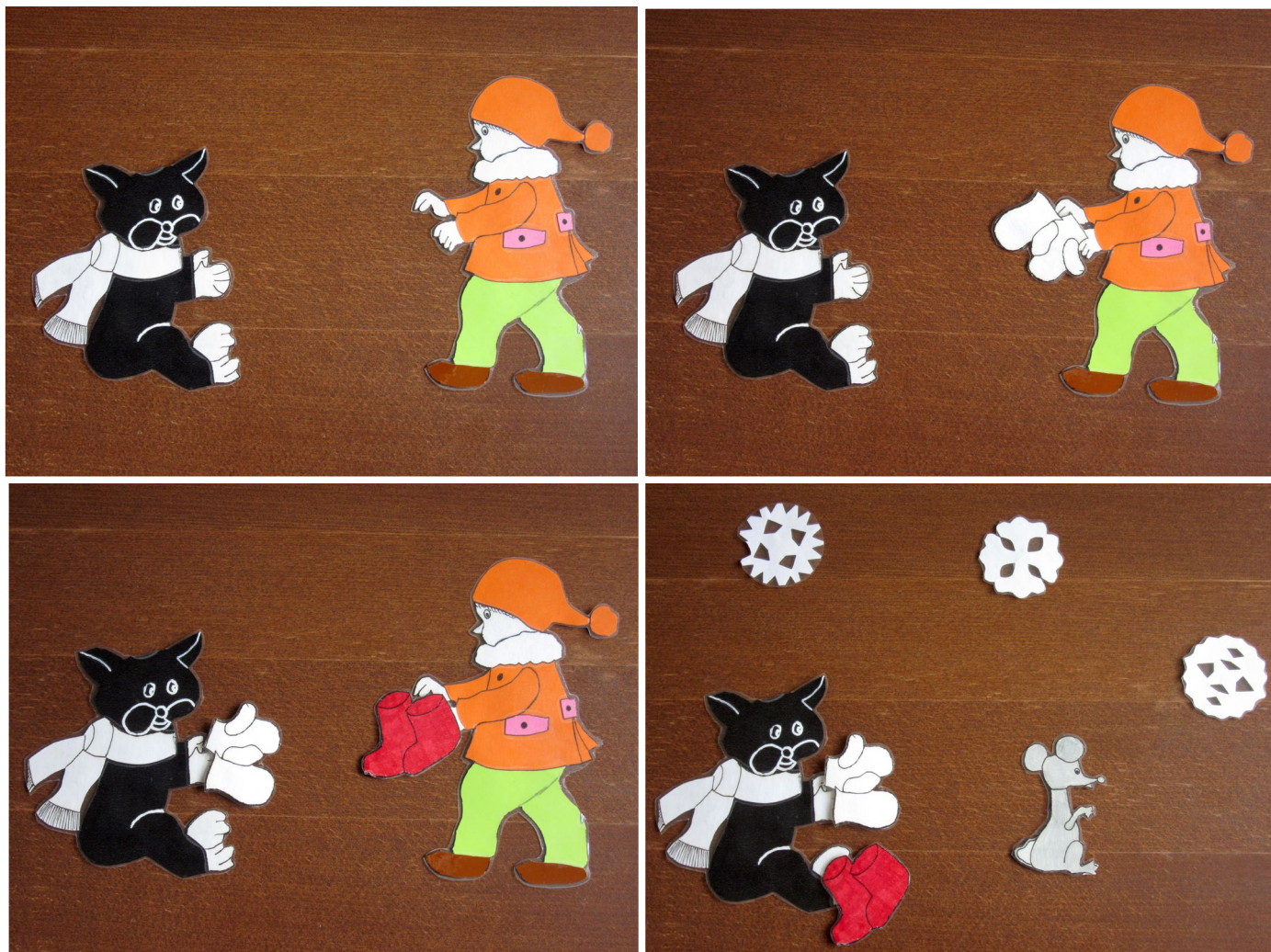
Rāda, ka rociņas salst.

Rāda, kā velk cimdiņus.

Rāda, kā velk zābaciņus.

Ar rokām it kā sauc pie sevis.

Rokas paver uz sāniem kā izbrīnā.

PASĀKUMS

LATVIJAS VALSTS PROKLAMĒŠANAS GADADIENAI VELTĪTS SVĒTKU PASĀKUMS

LATVIJAS DZIMŠANAS DIENA

Natālija Agašina, Liepājas pirmsskolas izglītības iestādes *Zīlums* skolotāja

- ❑ **MŪZIKAS SKOLOTĀJA:** ANDRA ŠEIDLERE.
- ❑ **VECUMA GRUPA:** 4–5 GADU BĒRNU VECUMA GRUPA, 5–6 GADU BĒRNU VECUMA GRUPA, 6–7 GADU BĒRNU VECUMA GRUPA.

❑ **MĒRKIS:**

- ❑ izprast jēdzienus *Latvija, Latvijas dzimšanas diena*;
- ❑ iepazīstināt bērnus ar nacionālo simboliku;
- ❑ rosināt rūpēties par savu dzimteni, to nepiegružojot un uzturot tīru;
- ❑ radīt bērnos prieku par svētkiem, iesaistīt rotaļās un kopīgās dziesmās.

Tautu meita: Labdien, bērni!

Bērni atbild.

Tautu meita: Šodien mēs svinam svētkus! Tapāt kā mums katram ir dzimšanas diena, arī mūsu dzimtenei Latvijai ir dzimšanas diena. Vai jūs zināt, cik gadu paliek Latvijai?

Bērni atbild.

Tautu meita: Jā, bērni, Latvijai paliek... gadi. Nosvinēsim mūsu mīļās Latvijas dzimšanas dienu ar svētku koncertu.

Dziesma „Svētku dienā” /Ivetas Kraševskas teksts un mūzika/

Tautu meita: Uz zemeslodes, zem saules
Ir tāda zeme Latvija.
Uz zemeslodes, zem saules
Ir tautai karogs sarkanbaltsarkanais!

Dziesma „Karogs” /Didža Rijnieka mūzika un vārdi/

Tautu meita: Katrai valstij ir ne tikai savs karogs, bet arī sava svinīga dziesma, kuras skanēšanas laikā visi stāv kājās. Vai jūs zināt, kā sauc šo dziesmu?

Bērni atbild.

Skan ieraksts – Latvijas valsts himna „Dievs, svētī Latviju!” /Kārlis Baumanis/

Pie durvīm klauvē.

Karlsona dziesma /CD „Knīpas un knauķi”/

Skanot mūzikai, ienāk Karlsons, ar visiem sveicinās, uzlec uz kuba.

Karlsons: Labrīt, bērni!

Bērni atbild.

Karlsons: Vai es varu šeit uz brīdi nolaisties!

Tautu meita: Nu, protams, Karlson, ka vari!

Karlsons: Lidojot es dzirdēju skaistas mūzikas skaņas, tādēļ nolēmu paskatīties, kas šeit notiek!

Tautu meita: Mēs svinam Latvijas dzimšanas dienu!

Karlsons: Tas gan ir labi! /*Apsēžas uz kuba.*/ Es esmu vislabākais dzimšanas dienu svinētājs. Man visvairāk patīk, ka dzimšanas dienās var ēst garšīgus ēdienus, dzert limonādi un ēst konfektes! Man te ir konfektes!

Izvelk no somas konfektes, ēd un met papīrus zemē.

Tautu meita: Ko tu dari? Tu taču šeit gružo! Tā nedrīkst darīt!

Karlsons: Kāpēc?

Tautu meita: Nu klausies dziesmiņu un tad sapratīsi, kāpēc nedrīkst gružot.

Dziesma „Tīra Latvija” /Imanta Paura mūzika un vārdi/

Karlsons: Paldies, ka visu izstāstījāt. Tagad zināšu, ka, apēdot konfekti, papīrs ir jāmet papīrgrozā un arī visi citi papīri ir jāmet papīrgrozā!

Tautu meita: Latvija ir ļoti skaista. Latvijā ir daudz dažādu pilsētu un ciemu. Vai jūs zināt, bērni, kādā pilsētā mēs dzīvojam?

Bērni atbild.

Karlsons: Nē, es dzīvoju galvaspilsētā!

Tautu meita: Galvaspilsētā! Tad jau tu esi mērojis garu ceļu līdz mums!

Karlsons: Jā, jā! Bet tas man tīrais nieks. Es piespiežu savu podziņu un lidoju. Palidosim kopā?

„Kur ir mana lidmašīna” /CD „Prāta vētra”/

Tautu meita: Bērni, bet, vai jūs zināt, kā sauc Latvijas galvaspilsētu?

Bērni atbild.

Karlsons: Pareizi! Varbūt kāds var man nodziedāt kādu dziesmiņu par Rīgu?

Dziesma „Rīgas gaiļi” /V. Ļūdēna vārdi, S. Bērziņas mūzika/

Karlsons: Skaisti gan jūs dziedat! Vai vēl kāds prot nodziedāt tikpat skaistu dziesmiņu?

„Skaista mana tēvu zeme” /Latviešu tautasdziesma/

„Latvijai ir viena jūra” /Andras Šeidleres sabalsojums/

Karlsons: Jūs nu gan, bērni, esat talantīgi! Tik labi protat dziedāt un dejot! Vai! Pavisam piemirsu, man ir aploksne, kas sūtīta tieši jums. Brālītis teica, lai es pasveicinu visus Liepājas bērnus valsts svētkos!

Izņem no somas aploksni un atdod tautu meitai. Aploksnē ir mīklas un jautājumi par Latviju.

„Daudz laimes dzimšanas dienā” /Didzis Rijnieks CD „Krāsainā pasaule”/

Tautu meita: Lai skanēja vara bungas,
Lai mirdz krāšņas villainītes,
Nu, ļautiņi, brīnāties –
Bāliņš mūsu dancot veda.

Karlsons no visiem atvadās un dodas prom.

Vineta Vītola. Dziesmas, rotaļas, dejas bērniem „Ti tidi, tididi dzimšanas diena”

„Oira!” /deja/

Fonā skan latviešu tautasdziesmu fonogrammas, un grupiņu bērni un skolotājas, sadevušies rokās, (virtenītēs) dodas ārā no svētku zāles. Pie durvīm katru grupiņu sagaida auklīte ar svētku kliņģeri un ved bērnus uz grupiņu, lai sēstos pie svētku galda un nopūstu svecītes svētku kliņģerī.

NODARBĪBA

Mājdzīvieki

Konspekts

Daugavpils 20. pirmsskolas izglītības iestādes skolotāja Natalja Bergmane

Mērķis: sekmēt latviešu valodas klausīšanās un runāšanas pamatprasmju apguvi 2. jaunākā grupā.

Uzdevumi:

o sekmēt pareizu latviešu valodas skaņu un skaņu savienojumu izrunu;

o sekmēt klausīšanās un runāšanas prasmes;

- o paplašināt un aktivizēt vārdu krājumu;
- o attīstīt saskarsmes un sadarbības prasmes.

GAITA

Bērni sasveicinās:

Dziesma: „Es saku labrīt no rīta”

Audio ieraksts ar kaķa ņaudēšanu.

Skolotāja: Kas tur ņaud? Kas tur paslēpjas?

Bērni: Tas ir kaķis.

S.: Kāds viņš ir?

Bērni: Pinkains, mīksts, pelēks.

S.: Kas viņam ir?

Bērni: Kupla aste, ūsas, acis, mīksta ķepa.

S.: Kāds darbs kaķim ir lauku sētā?

Bērni: Kaķis ķer peles. (attēls)

Kaķis ņaud: Nau, nau peļu nav, esmu izsalcis. Pacienāsim kaķi ar pienu. (Skolotāja ieļēj bļodā pienu.)

Artikulācijas vingrinājums: „Kā kaķis dzer pienu”

S.: „Bērnudārzā draugu daudz, saki, kā tos vārdā sauc!” Kaķis grib iepazīties ar jums un uzzināt, kā jūs sauc. Katrs nosauc savu vārdu!

S.: Iepriecināsim mūsu kaķi un paspēlēsimies ar viņu. Stājamies aplī. Padosim kaķi, kur viņš apstāsies, tas ar viņu dejojot ies.

Spēle „Uzmanies” 2–3 reizes

Uzmanies, uzmanies kaķītis pa apli ies, kuram rokās apstāsies, tas ar viņu dejojot ies.

Kaķis: Cik jautri ar jums. Es gribu jūs iepazīstināt ar saviem draugiem no lauku sētas. Iesim meklēt draugus – mājdzīvniekus.

Dziesma „Čapu-tapu” (Bērni dzied dziesmu un sit sev pa ceļgaliem.)

Čapu-tapu, Čapu-tapu

Es pie draugiem ciemos nāku

Čapu-tapu, Čapu-tapu

Draugam durvis ciet.

Paklauvēsim – tuk, tuk, tuk.

Taisi durvis vaļā.

Vai atvērsim durvis? (Nē, vispirms vajag pajautāt, kas tur ir.)

Audio ieraksts (govs)

S.: Kas tur mauj? Kas tā ir?

Bērni: Tā ir gov.

S.: Kāda ir gov?

Bērni: Raiba, brūna, liela.

Sk.: Kas ir govīm?

Bērni: Govīm ir ragi, aste.

Sk.: Kur dzīvo gov?

Bērni: Kūtī.

S.: Ko mums dod gov... (pienu).

S.: Paspēlēsimies kopā ar brīnumkubu.

Kā saka sunītis?

– Vau, vau!

Kā saka kaķītis?

– Ņau, ņau!

Kā saka zirgs?

– Īī-ā, ū-a!

Kā saka gotiņa?

– Mū-mū!

Kā sāka cūka?

– Ruk-ruk-ruk!

Kā sāka kaza?

– Mē-mē-mē!

Kā sāka aita?

– Bē-bē-bē!

Iesim tālāk kopā ar kaķi. Varbūt vēl kādu mājdzīvnieku atradīsim.

Dziesma „Čapu-tapu” (Bērni dzied dziesmu un sit sev pa ceļgaliem.)

Audioieraksts (aita)

S.: Kas tur blēj? Kas tā ir?

Bērni: Tā ir aita.

S.: Kāda ir aita?

Bērni: Balta, mīksta.

S.: Kas ir aintai?

Bērni: Ragi, vilna.

S.: Kur dzīvo aita?

Bērni: kūtī.

S.: Ko aita dod cilvēkam?

Bērni: Vilnu.

S.: No aitas vilnas taista dziju, kuru var sakrāsot dažādās krāsās. Paskatīsimies, kādi diegu kamoliņi ir mums. (Bērni nosauc: balts, dzeltens, zils, zaļš, sarkans, oranžs.) Mūsu kaķim patīk spēlēties ar diegiem. (attēls)

Iesim tālāk. Varbūt vēl kādu mājdzīvnieku atradīsim.

Dziesma „Čapu-tapu” (Bērni dzied dziesmu un sit sev pa ceļgaliem.)

Atminiet mīklu un uzzināsiet, kas tur ir!

Nav govs, bet dod pienu,

Nav aita, bet dod vilnu.

Audioieraksts (kaza)

S.: Kas tā ir?

Bērni: Kas tur blēj? Tā ir kaza.

S.: Kāda ir kaza?

Bērni: Ragaina, balta, gudra.

S.: Kas ir kazai?

Bērni: Kazai ir bārda, aste, ragi.

S.: Kur dzīvo kaza?

Bērni: Kūtī.

Parādīsim, kāda kaza ir ragaina.

Pirkstiņrotaļa

Nāk, kaza ragaina,

Mazos bērnus sabaida.

Kas pienu nedzēra,

Kas putru neēda,

Tos kaza sabaida.

Iesim tālāk. Varbūt vēl kādu mājdzīvnieku atradīsim.

Dziesma „Čapu-tapu” (Bērni dzied dziesmu un sit sev pa ceļgaliem.)

Audio ieraksts (zirgs)

Bērni: Kas tur zviedz? Tas ir zirgs.

S.: Kāds viņš ir?

Bērni: Gudrs, spēcīgs.

S.: Kas viņam ir?

Bērni: Krēpes, aste.

S.: Kāds darbs zirgam ir lauku sētā?

Bērni: Saimnieka palīgs.

S.: Kur dzīvo zirgs? (stallī)

S.: Jāsim arī mēs ar zirgu. Puiši aiciniet mūsu meitenes pavizināties.

Kustību spēle „Braucam mēs ar zirdziņu”

Braucam mēs ar zirdziņu, braucam mēs ar zirdziņu-tirdziņu, tirdziņu uz mūsu tirdziņu

Hop la la, hop la la, kas ir tavā groziņā? (piena produkti – piens, siers, biezpiens, krējums, sierīni).

S.: Piens stiprina veselību. Kas mums dod pienu? (govs un kaza).

Par to, ka jūs šodien esat tādi malači, kaķis jūs grib pacienāt ar piena lāsēm.

SPORTS

PLAKANĀS PĒDAS PROFILAKSES VINGRINĀJUMI PIRMSSKOLĀ

Rēzeknes PII *Rotaļa* sporta skolotāja Natalja Ivanova

Mēs dzīvojam straujā pārmaiņu laikā, tāpēc ir svarīgi, lai mūsu bērni veiksmīgi sagatavotos dzīvei mājīgajā rītdienā.

Mazkustīgs dzīvesveids ir skāris ne tikai pieaugušos, bet arī mūsu bērnus. Ikdienā vecāki ar bērniem parasti izmanto transporta līdzekļus, un mazie samērā reti iet kājām. Tādēļ pieaug to bērnu skaits, kuriem jau pirmsskolas vecumā ir slikta stāja un vāji attīstīta muskulatūra. Nereti iemesls tam ir plakanā pēda, kas šķiet tāds sākums, kuram daudzi nepievērš uzmanību, bet tā ir sākums citām problēmām, tā var izraisīt izmaiņas stājā, pārmaiņas mugurkaulā, kuru dēļ mainās arī gaita, pasliktināt organisma funkcionālās spējas un tādējādi nopietni ietekmēt bērna veselību.

Ārstēt plakano pēdu ir sarežģītāk nekā to novērst, tāpēc galvenā uzmanība jāpievērš plakanās pēdas profilaksei

Galvenā metode plakanās pēdas profilaksē ir ārstnieciskā vingrošana. Vissvarīgākais ir, kā bērns uztvers šīs nodarbības. Lai vingrošana sniegtu lielāku prieku bērnam, vingrošanā var ieviest spēles elementus. Vingrojumus var veikt jebkurā vietā un laikā, nav vajadzības radīt speciālus apstākļus to veikšanai. Galvenais ir veikt nodarbības katru dienu, padarot to par ieradumu.

Mērķi un uzdevumi:

1. Attīstīt un stiprināt pēdu saites.
2. Mācīt pareizi likt pēdas soļojot, skrienot.
3. Uzlabot kustību koordināciju.

Zālē atrodas grupas „Atvasītes” (2–3 gadi) bērni, sporta skolotāja Natalja Ivanova,

daktere – skol. Inga Adijāne,

zaķītis – skol. Inese Herbstā.

Zaķītis atnāk pie daktera un stāsta, ka viņš žurnālā izlasījis rakstu par plakanu pēdu un viņam palicis ļoti interesanti: vai viņam arī ir tāda problēma – plakanā pēda. Zaķītim arī bieži sāpot ķepiņas, kā rakstīts žurnālā.

Zaķis: Labdien! (*Vaidēdams, ar žurnālu.*)

Ārste: Labdien! Kas noticis? Par ko sūdzaties?

Ārste: Nāc, droši, tūlīt apskatīsim un pārbaudīsim, vai tev, zaķīt, ir plakanā pēda. (*Pārbauda, apskata, konstatē, ka vēl nav, bet profilakses nolūkos iesaka ārstniecisko fizikultūru.*)

Ārste ar plantogrāfa palīdzību pārbauda zaķīša pēdiņas. Pēc pēdu nospiedumu apskatīšanas ārste pastāsta zaķītim, ka ārstēt plakanu pēdu ir sarežģītāk nekā to novērst, tāpēc galvenā uzmanība jāpievērš plakanās pēdas profilaksei. Plakanās pēdas profilaksei jāizmanto speciāli apavi, koriģējoši ieliktni, pēdas deformāciju uzlabojoši supinatori un jātrenē pēdas un kājas apakšstilba muskuļi ar dažādu vingrinājumu palīdzību.

Zaķis: Vai, ko tagad lai daru?

Ārste: Neuztraucies, nāc man līdzi uz bērnudārzu „Rotaļa”, tur tu uzzināsi, ko vajag darīt.

Iet pie bērniem no grupiņas „Atvasītes” un sporta skolotājas. Sasveicinās. Zaķītis pastāsta, ka viņš bija pie ārstes un viņa ieteica trenēt kāju muskuļus un pēdiņas. Sporta skolotāja piedāvā zaķītim pievienoties, jo bērni, kā reiz, veic nodarbību plakanās pēdas profilaksei.

Iesildīšanās.

Bērni kopā ar skolotāju soļo un atdarina viņas kustības:

- ☺ Parasta soļošana (mugura taisna, ceļam kājas, rokas saliektas elkoņos).
- ☺ Ejām kā gailīši (augstu ceļot ceļgalus, rokas uz gurniem).
- ☺ Ejām kā lāči (kājas plati, rokas sānis, pārnesam ķermeņa svaru no vienas kājas uz otru).
- ☺ Satikām lapsu – ejām viegli uz pirkstgaliem.
- ☺ Skrien pelīte – skrienam klusi kā pelītes uz pirkstgaliņiem; kad skolotāja pasaka „nau” – bērni apstājas un pietupstas.
- ☺ Soļošana.

Galvenā daļa:

Inventārs: gara virve; paklājiņi ar nelīdzenu virsmu; konusi; pēdiņas; pildītas kastes; riņķi.

Uzdevums: Iet pa virvi sāniski – pēdas uz virves likt vienu pie otras, rokas uz gurniem. Iet taisni pa paklājiņiem. Skriet līkloču starp konusiem. Iet tieši pa masāžas pēdiņām. Iet pa pildītām kastēm. Pārlekt no viena riņķa otrā.

Rotaļa „Zaķi dodas bariņā”.

Uz grīdas izklaidus nolikti apaļie paklājiņi ar dažādu rakstu (pēc bērnu skaita) – „zaķīšu” mājiņas. Bērni – zaķīši. Pēc skolotājas vārdiem:

„Zaķi dodas bariņā,
zaļā meža plāviņā,
zaļi plūc un mielojas,
(Bērni atdarina kustības.)
uzmanīgi ieklausās, vai nenāk vilks?”

Pēc vārdiem „vilks” zaķi slēpjas mājiņā (*Nostājas uz masāžas paklājiņa*). Rotaļu atkārto 2 reizes.

Ārste: Paldies bērniem un skolotājai, mēs tagad iesim pārbaudīsim pēdiņas, uz redzēšanos. (*Pamāj zaķītim.*)

Zaķim ir mašīnas atslēgas, mobilais telefons, parunā pa mobilo telefonu, apsēžas, sāk spēlēt datorā spēles utt.

Ienāk grupiņas „Dindaru–dandaru” (6–7 gadi) bērni, sasveicinās ar zaķi.

Zaķis stāsta, kas viņam sāp, jautā bērniem, ko daru nepareizi?

Zaķis: Man sāp kājiņas, pēdiņas, mugura man stipri sāp, nesaprotu, kāpēc? Ko es daru nepareizi? Kājās velku modernus apavus, es taču par tām rūpējos – nestaigāju kājām, bet katru dienu braucu ar mašīnu, es taču nenodarbinu savas kājiņas, bet atpūtinu. Spēlēju datorā spēles visu dienu, kājiņas taču atpūšas, kāpēc tās sāp? Un vēl arī mugura sāp! Ko es daru nepareizi?

Bērni: Jānodarbojas ar sportu, jāvingrina pēdu muskuļi, jāveic pēdu masāža, vasarā jāstaigā basām kājām, jānorūdās, var apliet kājas ar vēsu ūdeni, jānēsā speciālie apavi. Vajag iet pastaigās, pārgājienos, ekskursijās.

Zālē ienāk grupas „Dindaru–dandaru”(6–7gadi) bērni

Zālē pa apli salikti krēsliņi, atbilstoši bērnu skaitam.

Iesildīšanās.

Bērni soļo ar skolotāju. Soļot ar pārvēlieniem no papēža uz pirkstgalu. Soļot uz pirkstgaliem (mazi soļi, rokas uz gurniem). Soļot uz papēžiem. Parasta skriešana. Skriet, augstu ceļot pēdiņas. Palēcieni ar atspērieniem (lekt augšā uz vienas un otras kājas, atspēroties no grīdas). Līkloču skrējiens starp krēsliņiem. Mūzika beidz skanēt – jāslēpjas aiz krēsliņa (nostāties aiz krēsliņa un pietupties).

1. Sākuma stāvoklis (S. St.)stāvus:

1. – Pacelties uz pirkstgaliem, rokas augšā, pastiepties.
2. – S. St.

2. S. St. stāvus, kājas kopā (aiz krēslīņa), ar rokām turēties pie krēsla atzveltnes.

- 1 – Pietuities.
- 2 – S. St.

3. S. St. sēdus uz krēsla, rokas uz ceļgaliem. „Bungas”.

- 1 – Sist takti noteiktā ritmā ar vienu, tad ar otru un abiem pirkstgaliem reizē. Papēži piespiesti pie grīdas.

4. S. St. tas pats. Pirkstgali piespiesti pie grīdas.

- 1 - Sist takti ar papēžiem.

5. S. St. sēdus uz krēslīņa, kājas pēdu platumā. „Tunelītis”.

- 1 – Bērni velk kāju pirkstus pie papēžiem (pie grīdas paliek tikai pirkstgali un papēži).

6. S. St. sēdus uz krēsla, ceļgali un pēdas kopā, rokas uz ceļgaliem

- 1 – Uz 1–2–3–4 bērni izpilda kustības ar pēdīnām. Pēc kārtas soļo uz pirkstgaliem, papēžiem.
- 2 – Uz 5–6–7–8 Tas pats, tikai atpakaļ.

Uzdevumi – spēles**1. „Veiklās pēdiņas”**

S. St. sēdus uz krēsla (pa pāriem). Uz pāra viens riņķis. Katrā riņķī skolotāja izber korķīšus, klucīšus, kastaņus. Katram bērnam pie krēslīņa atrodas spainītis. Bērnam ar pirkstgalu palīdzību (pēc skolotājas signāla „veiklās pēdiņas”) pārmaiņus ar labo un kreiso pēdu jāsalasa priekšmeti no riņķa un jāsaliek tie spainītī.

2. „Uzraksti vārdu”

S. St. stāvus. Izklaidus. Katram bērnam bumba „ezītis” uz grīdas. Bērns noliek vienu pēdiņu uz bumbas un ar kāju raksta savu vārdu. Pēc tam to pašu dara ar otru kāju.

3. **S. St.** sēdus (bērni sēž pa apli), atbalsts uz rokām. Skolotāja noliek uz grīdas 3–4 pildītus maisiņus bērniem priekšā. Bērni ar pēdām paņem maisiņu un padod to blakus sēdošajam bērnam (vai noliek uz grīdas).

4. **S. St.** bērni apsēžas uz krēsliem, celiši kopā, papēži nedaudz izvērsti, papēži uz grīdas, kāju pirksti uz plānā lakatiņa. Pēc skolotā-

jas vārdiem „krabītis” bērni ar kāju pirkstiem velk lakatiņu apakšā zem pēdas velles (papēdis nav uz lakatiņa, un visi desmit pirksti atrodas uz vienas līnijas tā, lai arī mazie pirkstiņi piedalītos vilkšanā). Uz lakatiņa gala uzlikts kāds smags priekšmets (smilšu maisiņš).

5. **„Aiznes lakatiņu”.**

Bērni stāv rindā. Katram priekšā uz grīdas lakatiņš. Pēc svilpes signāla lakatiņš jāpaņem ar pirkstgalu un, lecot uz vienas kājas, jāaiznes tas uz zāles otro pusi.

6. **„Iziet cauri purvam”.**

Bērni stāv rindā. Katram divi apaļie paklājiņi (ciņi). Pēc skolotājas vārdiem „iziet cauri purvam!” bērni pārvietojas pa paklājiņiem, tos pārliedot.

7. **„Sataisi piku”.**

Pa visu zāli ir nolikti papīri. Skan mūzika, bērni lec ar abām kājām. Kad mūzika beidz skanēt, jānostājas uz papīra un ar pēdu palīdzību jātaisa pika (var paņemt to ar pirkstgaliem un nolikt grozā). Turpina skanēt mūzika, bērni soļo uz pirkstgaliem, kad mūzika beidzas, bērns nostājas uz viena papīra un ar pēdu palīdzību saplēš to mazos gabaliņos.

PAPĪRA NEPARASTĀS PĀRVĒRTĪBAS

Jūrmalas PII *Zvaniņš* metodiķe Ilze Veidmane

Mums jāaudzina bērni par radošām personībām, kas spēj uztvert un novērtēt novitātes, jātrenē spēja izteikties, domāt, radīt jaunu no esošā, prasme radoši risināt problēmas un situācijas, bez īpašas sagatavošanās spēt reaģēt uz pēkšņām situācijas maiņām, būt gatavam sadarboties ar vienaudžiem un pieaugušajiem.

Šīs spēles ir tapušas nacionālā projekta *eTwinning* projekta *Papīrs man zināmais un nezināmais* ietvaros. Partneri no Ilūkstes „Zvaniņa”, Pastendes „Kipara” un Lībagu sākumskolas tās aprobēja savās nodarbībās.

PAPĪRA ROTAĻAS

Papīra bumbas. Ja bērni nebeidz strīdēties, iesaki viņiem apmētāties ar papīra bumbiņām! Šo *munīciju* var vienkārši kā sniega pikas pagatavot no vecām avīzēm. Kad pienācis laiks novākt kaujas lauku, noliec istabas vidū papīrgrozu un sarīko sacensības – kurš iemetīs visvairāk bumbu. Savukārt no sarullēta žurnāla iznāks laba *vāle*.

Veikali. Kādu nedēļu pietaupi un nemet ārā pirkumu kartona iesaiņojumus un kārbas, no kā tu vari izveidot veikalu, ar kuru lepotos ikviens pārdevējs. Aizlīmē brokastu pārsļu kārbas un citu produktu iepakojumus tā, lai tie izskatītos kā vēl neatvērti. Par precēm lieliski noder dažādi apģērba gabali, apavi, rotaļlietas un citi priekšmeti. Lieti noderēs arī papīra maisiņi un īsta vai spēļu nauda.

Caurules. Kartona caurulītes, uz kurām bijuši uztīti papīra dvieļi vai folija, var kļūt par tālskatiem vai teleskopiem, spēlējot jūrniekus, pirātus. Caurules var izmantot arī kā tuneļus, pa kuriem ripināt marmora vai stikla bumbiņas. Maziem bērniem patīk vērot, kā interesanti priekšmeti pazūd un tad atkal parādās. Tomēr neatstājiet mazuļus šajās rotaļās vienus, jo viņi droši vien gribēs pagaršot papīra caurules.

Kartona kastes droši vien ir labākās bezmaksas rotaļlietas. Lielām kartona kastēm var izņemt dibenu un izveidot no kastēm tuneļus un alas, pa kuriem bērni varēs ložņāt. Ar platu flomasteru iezīmē kastē logus un durvis, lai izgatavotu māju; ieliekot mastu ar karogu un izgriežot iluminatorus, no kastes iznāk lielisks kuģis, bet, pievienojot stūri, – automašīna.

Kartišu izšūšana. Uzlīmē uz pastkartītes kādu attēlu – pīlīti, mašīnu vai lācīti. Ar īlenu izdur caurumus pa attēla kontūru, aptuveni divu centimetru attālumā vienu no otra. Ievieci īlenā vai lāpāmadatā spilgtas krāsas vilnas diegu un izšuj pa kontūru caurumiem.

Izgatavo puzzle. Uzlīmē uz kartona kādu jauku attēlu, uzliec virsū smagu grāmatu un atstāj nožūt. Pēc tam sagriez attēlu gabalos (cik lielos – tas atkarīgs no bērna vecuma), un pašrocīgi veidotā puzzle ir gatava!

ŠODIEN ir moderni pedagogam pašam izveidot spēles internetā un piedāvāt saviem audzēkņiem tās spēlēt.

SALIEC PUZLI DATORĀ

1. Jūrmalas „Zvaniņa” grupas „Bitītes” Tvinnijs <http://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=1907063eca7b>

2. Ilūkstes „Zvaniņa” grupas „Lācēni” Tvinnijs <http://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=35d92cddaa84>

3. Pastendes „Kipara” Tvinnijs <http://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=2d1cb-c764eff>

4. Lībagu sākumskolas Tvinnijs <http://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=1b-c72e0ffa94>

Projektam ir mājaslapa: http://papiszinamsunnezinams.blogspot.com/2015_01_01_archive.html